

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RТА MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

TARJIMA NAZARIYASI VA TARIXI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

Ta'lim sohasi:

Ta'lim yo'nalishi:

100000 – Xizmatlar sohasi
1010 000 – Xizmat ko'rsatish sohasi
61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (sharq tillari bo'yicha)

John Young

7.	O'quv dasturi "Tarjimashunoslik va xalqaro journalistika" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021-yil <u>"22" – 08</u> – dagi " <u>1</u> " - sonli bayoni bilan ma'qullangan.
	O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil " <u>12" – 08</u> – dagi " <u>1</u> " - sonli bayoni bilan tasdilangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ul:
	B.B.Mamarajabov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Tarjimashunoslik va xalqaro journalistika" kafedrasи o'qituvchisi

Fan/modul kodи	O'quv yили	Semestr	Kreditтар
TNT108	2021-2022	2	4,4
Fan/modul turi	Ta'llim tili	O'zbek	Haftadagi dars soatлари
Majburiy	Auditoriya	mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'llim (soat)
Fanning nomи	mashg'ulotlari (soat)	Jami yuklama (soat)	Jami
1. Tarjima nazariyasi va tarixi	60	60	120
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga tarjima nazariyasi va tarixi haqida ma'lumot berib, tarjima san'ati, tarjima turlari bo'yicha malaka va ko'nikmalarni hosil qilish yo'llari, usul va vositalarini ko'rsatishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – zamona naviy tarjimachilikda tarjimon mutaxassisligiga qo'yiladigan talablar, tarjima ishini to'g'ri tashkil qila olish, zamona naviy tarjimachilikda tarjimon etikasi va muallif oldidagi huquq va burchlarini aniq anglay olish ko'nikmalarni, tarjima metodlarini o'quv jarayonida tadbiq eta olishdan iborat.</p>		
	<p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II. I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Ustub qathamlari va tarjima.</p> <p>Uslug va tarjima, tarjimada muallif uslubi, uslub qatlamlari va tarjima muammolari, so'zlashuv uslubi, badiiy uslub, publisistik uslub, so'zlashuv uslubi va sheva masalasi.</p> <p>2-mavzu. Tarjima tarixi va mohir tarjimonlar.</p> <p>Tarjima tarixiga sayohat. Tarjimashunoslik tarixini davlashtirish. Tarjima maktablari. Sharq va g'arb madaniyatida tarjima maktablarining ahaniyati.</p> <p>3-mavzu. Tarjima va ekvivalentlik.</p> <p>Ekvivalentlik darajalari. Teng ekvivalentlik (aynan so'zma-so'z). Pragmatik ekvivalentlik. Grammatik ekvivalentlik. Leksik ekvivalentlik. To'liq ekvivalentlik.</p> <p>4-mavzu. Ijtimoiy-siyosiy matnlar tarjimi.</p> <p>Ijtimoiy-siyosiy terminologiya va tarjima. Ijtimoiy-siyosiy matnlar tarjimasining o'ziga xosliklari.</p> <p>5-mavzu. Badiiy tarjima masalalari.</p> <p>Badiiy tarjimaning boshqa tarjimalardan farqli jihatlari. Badiiy man xususiyatlari. Badiiy tarjimada so'z muammosi.</p> <p>6-mavzu. Rasmiy uslubdagи matnlar tarjima xususiyatlari.</p> <p>Rasmiy uslubdagи matnlar tarjima xususiyatlari. Rasmiy uslub va tarjima. Terminologiya va tarjima.</p>		

	<p>7-mavzu. So'zlashuv uslubi va uni tarjimada berish.</p> <p>So'zlashuv uslubi xususiyatlari. So'zlashuv uslubining jonli nutqqa xosligi.</p> <p>8-mavzu. Bilingvizm va tarjima.</p> <p>Bilingvizm haqida tushuncha. O'zbek adabiyotida bilingvizm. Bilingvizm va tarjima.</p>
III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar	<p>Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mazuzlar tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tarjimaga oid lingvistik konsepsiylar rivoji. Sharq va o'zbek tarjimashunosligi rivoji Tarjimada identifikasiya va ekvivalentlik muammolari Tarjimon uslubi va usullari. Tarjimada operativ usullar (Transformasion va kommunikativ). Pragmatik ma'nolarni berish. Referensial ma'nolarni berish. Frazoologizmlarni berish. Grammatik kategoriyalarni berish. Elektron resurslar, portal, forum va lug'atlar bilan ishslash. Badiiy tarjima uchun asar tanlash va tarjima qilish.
IV. Mustaqil ta'lifm va mustaqil ishlar	<p>Mustaqil ta'lifm uchun tavsiva etiladigan mazuzlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tarjimaga oid lingvistik konsepsiylar rivoji. Sharq va o'zbek tarjimashunosligi rivoji Tarjimada identifikasiya va ekvivalentlik muammolari Tarjimon uslubi va usullari. Tarjimada operativ usullar (Transformasion va kommunikativ). Pragmatik ma'nolarni berish. Referensial ma'nolarni berish. Frazoologizmlarni berish. Grammatik kategoriyalarni berish. Elektron resurslar, portal, forum va lug'atlar bilan ishslash. Badiiy tarjima uchun asar tanlash va tarjima qilish.
V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)	<p>Amaliy mashg'ulotlari multimedya qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mosravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.</p>
VI. Ta'lif texnologiyalari va metodlari	<p>ma'ruzalar;</p> <p>interfaol keys-stadilar;</p> <p>seminarlар (mantiqiy fiplash, tezkor savol-javoblar);</p> <p>guruhiada ishslash;</p> <p>taqdimatarni qilish;</p> <p>individual loyihalar;</p> <p>jamo bo'yib ishslash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>

	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tablibi naijalarni to'g'ri aks etira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqidagi mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralig' nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshirilqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Asosiy adabiyotlari</p> <p>1. Salomon G'aybullo, Tarjima nazariyasiga kirish. Darslik (Qayta nashrga tayyorlovchi: X.Hamidov). – Toshkent: TDShl, 2016. – 192 b.</p> <p>2. Илошшина, М. Ю., Теория перевода: основные понятия и проблемы: [учеб. пособие] / М.Ю.Илошшина; [науч. ред. М.О.Гузикова]; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. Федер. ун-т. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2015. – 84 с.</p> <p>3. Ochilov E. Tarjima nazariyasi va amaliyoti. O'quv qo'llanna. – T.: TDSHI, 2012.</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Мирзәев Ш.М. Буюк көлжагимизни мард ва олижаноб ҳақимиз билан бирга курмиз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б.</p> <p>2. G'ofurov I. Tarjimonlik mutaxassisligiga kirish. O'quv qo'llanna. – T.: Mehridaryo, 2008.</p> <p>3. Salomon G'. Tarjima nazariyasi asoslari. – T., 1983.</p> <p>4. G'afurov I., Mo'minov O., Qambarov N. Tarjima nazariyasi. O'quv qo'llanna. – T.: Tafakkur bo'stoni, 2012.</p> <p>5. Musaev Q. “Tarjima nazariyasi asoslari” – T., 2005.</p>
Axborot manbalari	<ol style="list-style-type: none"> www.ziyouz.net http://www.kutubxonalar.uz